

Bruxelles, 30. svibnja 2022.
(OR. fr)

Međuinstitucijski predmet:
2021/0414(COD)

9227/1/22
REV 1

SOC 271
EMPL 170
MI 401
DATAPROTECT 160

IZVJEŠĆE

Od: Predsjedništvo

Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Br. dok. Kom.: 14450/21 - COM(2021) 762 final

Predmet: Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o
poboljšanju radnih uvjeta u radu putem platformi.
– izvješće o napretku

I. UVOD

1. Komisija je 9. prosinca 2021. donijela Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o poboljšanju radnih uvjeta u radu putem platformi. Cilj je ove Direktive omogućiti ispravno utvrđivanje radnog statusa, osigurati pravednost, transparentnost i odgovornost u algoritamskom upravljanju u kontekstu rada putem platformi te osigurati transparentnost, sljedivost i svijest o kretanjima u radu putem platformi te poboljšati provedbu primjenjivih pravila za sve osobe koje rade putem platformi.

2. Velika većina delegacija u načelu je pozdravila prijedlog, ističući potrebu za vremenom kako bi se procijenile sve posljedice Prijedloga.

Tijekom francuskog predsjedanja Radna skupina za socijalna pitanja sastala se 17. siječnja, 8. veljače, 3. ožujka, 4., 5. i 28. travnja te 10. i 24. svibnja 2022. Radna skupina dovršila je prvo čitanje teksta Prijedloga, čime je omogućeno sastavljanje prvog kompromisnog teksta na temelju upitnika o prvim dvama poglavljima, koji je pripremilo predsjedništvo. Postignuti napredak sažet je u odjeljku II.

Zasad su sve delegacije zadržale opću analitičku rezervu na tekst.

Danska i Nizozemska zadržavaju parlamentarnu analitičku rezervu.

Europski parlament još nije donio stajalište u prvom čitanju.

Na temelju predložene pravne osnove, tj. članka 153. stavka 2. točke (b) u vezi s člankom 153. stavkom 1. točkom (b) te članka 16. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), Vijeće u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ima obvezu odlučivati s Europskim parlamentom.

Europski nadzornik za zaštitu podataka 2. veljače 2022. dostavio je formalne komentare na Prijedlog.

II. RAD VIJEĆA TIJEKOM FRANCUSKOG PREDSJEDANJA

Radna skupina za socijalna pitanja započela je ispitivanje prijedloga tijekom slovenskog predsjedanja, 13. prosinca 2021., nekoliko dana nakon njegove objave. Tom je prilikom Komisija predstavila Prijedlog direktive, a delegacije su imale priliku iznijeti preliminarne napomene opće prirode.

Francusko predsjedništvo poslalo je delegacijama upitnik o procjeni učinka 22. prosinca 2021. Na njega je odgovorilo 25 država članica. Članovi i članice Radne skupine za socijalna pitanja temeljito su analizirali procjenu učinka i o njoj raspravljali na neformalnoj videokonferenciji 8. veljače 2022. Sažetak te evaluacije, koji je sastavilo predsjedništvo, naveden je u dokumentu 9227/1/22 REV 1 ADD 1.

Na prvome čitanju teksta, održanome na sastancima 17. siječnja, 3. ožujka i 4. travnja postavljena su brojna pitanja s ciljem boljeg razumijevanja teksta i načina njegova tumačenja, osobito u pogledu članaka 4. i 5. Komisija je na sastanku 5. travnja posebno pojasnila pravnu pretpostavku radnog odnosa i njezino obaranje.

S obzirom na objašnjenja Komisije i zahtjeve za pojašnjenje koje su iznijele delegacije, predsjedništvo je 12. travnja 2022. predstavilo napomenu predsjedništva u obliku upitnika namijenjenog prikupljanju smjernica koje delegacije traže s ciljem izrade prvog kompromisnog teksta o poglavljima I. i II., čija je glavna svrha pojašnjenje teksta. Taj je korak bio ključan kako bi se omogućilo zajedničko razumijevanje teksta i kako bi se delegacije mogle izjasniti o najsloženijim točkama.

Sastanci Radne skupine za socijalna pitanja održani 28. travnja i 10. svibnja bili su posvećeni odgovorima delegacija, što je predsjedništvu omogućilo da 19. svibnja 2022. objavi kompromisni tekst¹ o poglavljima I. i II. te njihovim uvodnim izjavama, o kojem se raspravljalo na sastanku Radne skupine 24. svibnja.

¹ ST 8584/22.

III. GLAVNA PITANJA O KOJIMA SE RASPRAVLJALO NA RAZINI RADNE SKUPINE

Područje primjene i svrha

Budući da je velik broj delegacija izrazio želju da tekst bolje odražava pravnu osnovu na kojoj se temelji, članak 1. restrukturiran je tako da se područje primjene predstavi s obzirom na njegovu dvojnu pravnu osnovu.

Predsjedništvo je također nastojalo pojasniti svoje ciljeve i sredstva za postizanje tih ciljeva u članku 1. drugom stavku zbog brojnih zahtjeva za pojašnjenje u pogledu primjene teksta na zaposlene osobe (na temelju članka 153. stavka 1. točke (b) i samozaposlene osobe (na temelju članka 16. UFEU-a).

Nadalje, pravne osnove nastojalo se pojasniti i u uvodnim izjavama.

Definicije

Budući da je pojam „komercijalna usluga” bio predmet brojnih rasprava, osobito zbog nedostatka definicije u pravu Unije, predloženo je da se ponovno uvede pojam „usluga”. U članku 2., kao i u uvodnoj izjavi 18, navodi se i vrsta platformi isključenih iz područja primjene (onih za „preprodaju robe ili usluga ili onih koje pružaju neprofitnu uslugu”) na temelju zahtjeva određenih država članica.

Pravna pretpostavka

Što se tiče kriterija, njihov broj, priroda i pragovi nisu bitno izmijenjeni zbog nedostatka jasnog i određenog stajališta većine delegacija.

Međutim, predsjedništvo je delegacijama predložilo uvođenje dodatnog koncepta koji bi se odnosio na podređenost iz koje bi proizišao radni odnos usmjeravanjem ne samo na „kontrolu rada” kao u slučaju prijedloga Komisije, već, općenitije, na „ograničavanje slobode, među ostalim sankcijama, kako bi se organizirao rad zaposlene osobe i kontroliralo njegovo obavljanje”. Pojam ograničavanja slobode preuzet je iz kriterija (d) i dodan u uvod kako bi se općenitije primjenjivao na sve kriterije i bolje obuhvatio neke od njih, osobito kriterij (a).

Osim toga, riječ „učinkovito” u određenim kriterijima zamijenjena je izrazom *de facto* i dodana u uvod stavka 2. kako bi se općenitije odrazilo načelo prvenstva činjenica.

Naposljetku, novim se tekstom u stavku 3. nastoji pojasniti manevarski prostor koji je državama članicama ostavljen za primjenu pretpostavke radnog odnosa izvan upravnih ili sudskih postupaka kojima se dovodi u pitanje kvaliteta radnog odnosa te u slučajevima u kojima je očito da ugovorni odnos nije radni odnos prema nacionalnim zakonima ili praksi.

Obaranje pretpostavke

U izmjenama ovog članka nastojalo se uzeti u obzir objašnjenja Komisije i postići zajedničko razumijevanje sa svim delegacijama. U pogledu merituma izmjenama je omogućeno sastavljanje znatnijih zahtjeva za izmjenu koji se odnose na nadležnost država članica u pogledu nepostojanja suspenzivnog učinka.

Pitanje tereta dokazivanja i uloge platformi također je detaljnije razrađeno u uvodnoj izjavi 28.

Algoritamsko upravljanje, transparentnost rada na platformama, pravni lijekovi i primjena

Ispitivanje članaka poglavlja III., IV. i V. (članci od 6. do 19.) uglavnom se odnosilo na sljedeće elemente:

- delegacije su osobito zatražile pojašnjenje odnosa s drugim europskim tekstovima te posebice s uredbom o odnosima platformi i poduzeća, Općom uredbom o zaštiti podataka i Nacrtom Akta o umjetnoj inteligenciji te o primjeni odredaba ovog poglavlja na radnike koji rade putem platformi, ovisno o njihovu statusu;
- delegacije su komentirale područje primjene i cilj članka 11. o prijavi rada putem platforme. Također su zatražile dodatna pojašnjenja o učestalosti i načinima stavljanja određenih informacija na raspolaganje (članak 12.);
- delegacije su pitale Komisiju o primjeni određenih članaka na samozaposlene osobe (posebice članaka 10., 13. i 18.).

IV. ZAKLJUČAK

Postignut je konkretan napredak u tehničkom ispitivanju prijedloga i uzajamnom razumijevanju operativnih posljedica Direktive. Dovođeno je prvo čitanje cijelog teksta. Francusko predsjedništvo posvetilo je dovoljno vremena ispitivanju članaka, dajući delegacijama priliku da postavljaju pitanja, među ostalim u pisanom obliku, prije sastanaka Radne skupine za socijalna pitanja. Na temelju objašnjenja Komisije i komentara država članica francusko predsjedništvo moglo je pristupiti sastavljanju prvoga kompromisnog teksta s glavnim ciljem tehničkog pojašnjenja teksta, koje se odnosi isključivo na poglavlja I. i II. te s njima povezane uvodne izjave. Delegacije su ga pozdravile kao dobru osnovu za pregovore. Prije početka rasprava s ciljem postizanja općeg pristupa potrebni su daljnji rad i tehničke rasprave.
